

Ullensaker kommune - Gbnr 199/18 - Etablering av massemttak - Uttalelse til søknad om dispensasjon

Vi viser til oversendelse datert 18. mars 2021 av søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Eiendommen ligger i et område avsatt til landbruks-, natur og friluftsmål (LNF) i kommuneplanens arealdel. Søknaden gjelder etablering av massemttak for rene masser. Tiltaksområdet er på ca. 89 dekar. Mottakskapasiteten er anslått til ca. 300 000 m³.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Tiltaket er vurdert i henhold til plan- og bygningsloven kap. 19 "Dispensasjon". Fylkeskommunen har følgende merknader:

Bakgrunn for saken

Tiltaksområdet omfattes av reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs fv. 454, Mogreina-Bondal bru, vedtatt 3. september 2007. Arealet var regulert til deponiområde for rene overskuddsmasser fra utbyggingen av E6. Av reguleringsbestemmelsene § 4 Spesialområde går det frem at området skulle tilbakeføres til landbruksformål innen 1. september 2009. Området ble ikke benyttet til massemttak som forutsatt. Gjeldende arealformål for området er derfor LNF.

Av søknaden går det frem at beregnet kapasitet for massemttaket er ca. 300 000 m³ mens det regulerte mottaket var anslått benyttet for et volum på 110 000 m³.

Prosess

Kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset, jf. plan- og bygningsloven § 19-2. En eventuell dispensasjon kan ikke i vesentlig grad tilsidesette hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra. Det skal også foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon basert på en interesseavveining av fordeler og ulemper. Kommunens skjønsmessige avveining beror på en vurdering av dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet, samt nasjonale og regionale rammer og mål.

Kommuneplanen er kommunenes overordnede styringsverktøy for arealbruk og er forankret i en omfattende prosess med medvirkning og politisk vedtak i kommunestyret.

Presedensvirkninger av dispensasjoner vil kunne svekke kommuneplanen som viktig styringsverktøy.

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

Masseforvaltning

Regional plan for masseforvaltning i Akershus inneholder retningslinjer som skal bidra til en mer langsiktig og helhetlig masseforvaltning. Vi forutsetter at retningslinjene for håndtering av masser legges til grunn for virksomheten. Den regionale planen ligger på Viken fylkeskommunes hjemmesider: [regional-plan-for-masseforvaltning-i-akershus.pdf \(viken.no\)](https://www.viken.no/regionale-planer-for-masseforvaltning-i-akershus)

Retningslinje 3.4.1 i den regionale planen lyder: *«Det forventes at kommunene planavklarer arealer med ulik størrelse for å gi et differensiert tilbud av mottak for rene, naturlige masser. Ved valg av lokaliteter skal det bl.a. legges vekt på å minimalisere transportbehovet.»*

Ullensaker kommuneplan er nylig rullert og ble vedtatt 23. mars 2021. Vi er ikke kjent med at dette massemtaket var til vurdering i kommuneplanrulleringen.

I henhold til retningslinje 3.5.1 bør det kreves avklaring i reguleringsplan ved etablering av *«mottak, mellomlager og behandlingsanlegg for overskuddsmasser som innebærer vesentlige terrenginngrep eller kan føre til vesentlige virkninger for miljø og samfunn»*. I kapittel 2.2.1 påpekes det at *«(e)n reguleringsplan sikrer medvirkning og at miljø- og samfunnshensyn blir vurdert. Det kan settes vilkår for dispensasjoner, men det er ofte uklart hvilke vilkår som kan settes, og hvordan de skal følges opp. Disse vilkårene er også svakere enn reguleringsbestemmelser.»*

Det aktuelle tiltaksområdet er på ca. 89 dekar. Beregnet kapasitet for massemtaket er 300 000 m³. Vi anbefaler kommunen å kreve at det utarbeides reguleringsplan for tiltaket. Det bør utarbeides reguleringsbestemmelser som sikrer at tiltaket gjennomføres i tråd med retningslinjene i regional plan for masseforvaltning, for eksempel knyttet til kvalitet på masser, mottakskontroll, frist for avslutning, etterbruk av arealet med videre.

Vi gjør oppmerksom på at regional plan for masseforvaltning bruker begrepet deponi kun om deponier som har tillatelse fra fylkesmannen etter avfallsforskriften kap. 9. Dersom tiltaket ikke faller innunder denne kategorien, anbefaler vi heller å bruke begrepet massemtak.

Naturfare

Eiendommen ligger under marin grense. Vi minner om kommunens ansvar for å sikre at eventuelle naturfarer er kartlagt, vurdert og tilstrekkelig tatt hensyn til.

Samferdsel

Dersom Ullensaker kommune ikke stiller krav om regulering av tiltaket mener vi at det som et minimum må stilles krav om at det gjennomføres trafikkanalyser slik at de trafikale konsekvensene av tiltaket belyses og at behov for eventuelle avbøtende tiltak avdekkes.

Videre må det stilles krav om at nødvendige geotekniske utredninger gjennomføres for å avdekke om tiltaket vil påvirke områdestabiliteten og om det er behov for avbøtende tiltak i den forbindelse.

Det må også gjennomføres støyutredninger og stilles krav om avbøtende tiltak for blant annet å hindre sjenerende støv og tilgrising av fylkesvegen.

Arkeologiske kulturminner

Fylkeskommunen kjenner ikke arkeologiske kulturminner i området som eventuelt skal benyttes til massemottak. Potensialet for funn av automatisk fredete kulturminner vurderes som relativt lavt. En nærmere arkeologisk utredning vil derfor ikke være nødvendig.

Vi gjør oppmerksom på at det likevel kan finnes arkeologiske kulturminner i området. Alle spor etter menneskelig aktivitet eldre enn 1537 e.Kr. er automatisk fredet, jf. kulturminneloven § 4. Dersom dere påtreffer automatisk fredete kulturminner under arbeidet med å fjerne det eksisterende matjordsdekket, eksempelvis groper med trekull og/eller brent stein, slagg etter jernfremstilling eller kull- og fangstgroper, må arbeidet øyeblikkelig stanses og fylkeskommunen varsles, jf. kulturminneloven § 8 andre ledd.

Vannforvaltning og overvannshåndtering

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021 inkluderer miljømål for alle vannforekomstene i vannregionen, og frister for når miljømålene skal nås. Eiendommen ligger i vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, som har mål om å nå miljømålene innen 2021. Fylkeskommunen forutsetter at tiltaket ikke reduserer muligheten for å nå miljømålene som planlagt.

Friluftsliv

Ullensaker kommune har gjennomført prosjektet *Kartlegging og verdsetting av friluftsområder*. Rett øst for tiltaksområdet ligger et område kartlagt og verdsatt som et viktig friluftsområde av typen stort turområde med tilrettelegging (område Hovinfjellet). I sørvest er det ca. 300 meter fra tiltaksområdet til det kartlagte friluftsområdet Mogreina, som også er verdsatt som et viktig friluftsområde av typen nærturterreng.

Massemottak kan ha konsekvenser for omgivelsene knyttet til blant annet trafikk, støy og støv. Kommunen bør vurdere i hvilken grad tiltaket har konsekvenser for friluftslivsinteressene i området og behov for eventuelle avbøtende tiltak.

Konklusjon

Dersom kommunen kommer frem til at gbnr. 199/18 er en egnet plassering for massemottak oppfordrer vi kommunen til å stille krav om at tiltaket reguleres. En reguleringsprosess har strengere formalkrav enn en dispensasjonsprosess og stiller blant annet krav til bredere medvirkning.

Dersom kommunen likevel kommer frem til at vilkårene for dispensasjon er innfridd, jf. plan- og bygningsloven § 19-2, viser vi til merknadene ovenfor og forutsetter at det stilles vilkår til virksomheten. Vedtak om dispensasjon skal begrunnes.

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf
avdelingsjef kommunale planer

Margaret Andrea Mortensen
rådgiver kommunale planer

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Saksbehandlere:

Regional planmyndighet:

Samferdsel:

Arkeologiske kulturminner:

Nyere tids kulturminner:

Margaret Andrea Mortensen

Grethe Bøe

Bjarne Gaut

Peder Figenbaum